

TEISĖJŲ GARBĖS TEISMO 2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 12 punktu, teikiame Teisėjų tarybai Teisėjų garbės teismo (toliau – ir TGT) 2017 metų veiklos ataskaitą. Atsižvelgiant į tai, kad ankstesnių metų Teisėjų garbės teismo ataskaita Teisėjų tarybai buvo pateikta 2017 m. kovo 27 d. (pristatyta 2017 m. kovo 31 d. Teisėjų tarybos posėdyje), yra teikiama ataskaita už laikotarpį nuo 2017 m. kovo 28 d. iki 2018 m. kovo 21 d.

Dabartinė Teisėjų garbės teismo sudėtis likusiam Teisėjų tarybos įgaliojimų laikui buvo patvirtinta 2017 m. sausio 27 d. Šiuo metu Teisėjų garbės teismą sudaro šeši teisėjai: Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja Audronė Kartanienė (TGT pirmininkė), Lietuvos apeliacinio teismo teisėjos Laima Garnelienė ir Regina Pocienė, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas Dainius Raižys, Šiaulių apygardos teismo teisėjas Gražvydas Poškus, Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėja Jolanta Vėgelienė bei keturi visuomenės atstovai: Vytauto Didžiojo universiteto mokslo prorektorė, Teisės fakulteto Privatinių teisės katedros profesorė Julija Kiršienė, Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto Teisės katedros vedėja profesorė Birutė Pranevičienė, Mykolo Romerio universiteto profesorius (emeritas), buvęs Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjas ir šio teismo pirmininkas Juozas Žilys, Lietuvos radijo ir televizijos žurnalistė, laidų vedėja Rita Miliūtė.

Per ataskaitinį laikotarpį Teisėjų garbės teismas iš viso išnagrinėjo 4 Teisėjų etikos ir drausmės komisijos iškeltas drausmės bylas, iš jų – 3 drausmės bylos išnagrinėtos 2017 m., 1 drausmės byla – 2018 m. (sprendimas šioje drausmės byloje bus paskelbtas 2018 m. kovo 30 d.). 2017 m. 3 TGT sprendimai priimti apylinkės teismų teisėjų drausmės bylose, 2018 m. kovo 30 d. numatomas skelbti TGT sprendimas – apygardos teismo teisėjo drausmės byloje.

Dalis ataskaitiniu laikotarpiu TGT nagrinėtų drausmės bylų teisėjams buvo iškeltos už aplaidų, netinkamą teisėjo pareigų atlikimą, nekompetenciją bei neprofesionalumą nagrinėjant bylas, už teisėjo pareigų neatlikimą be pateisinamos priežasties, už proceso įstatymų nustatytos procesinių sprendimų surašymo ir paskelbimo tvarkos nesilaikymą, kita dalis – pavieniai atvejai, kai susidurta su teisėjų nemandagiu, neetišku teisėjų elgesiu, kuriuo buvo pažemintas teisėjo vardas ir pakenkta teismų autoritetui.

Vienoje drausmės byloje buvos susidurta su Teisėjų etikos kodekse įtvirtintų pagarbos žmogui, padorumo, pavyzdingumo ir pareigingumo principų pažeidimu – drausmės byla teisėjai buvo iškelta už tai, kad tiesėja darbinėje aplinkoje bendraudama su teismo personalu nesilaikė teisėjų etikos reikalavimų: buvo nemandagi, nekorektiška, negerbė kito asmens, jį įžeidinėjo ir žemino, menkino kito asmens darbą, o nagrinėdama bylas darė procesinių pažeidimų: procesui vadovavo nesilaikydama proceso įstatymų nuostatų, vilkino procesą, protokolines nutartis priimdavo be teisinės argumentacijos, nesilaikydama profesinės etikos moralizavo byloje dalyvaujančius asmenis, procesui vadovavo pernelyg buitine kalba. Kita drausmės byla buvo iškelta už tai, kad teisėjas, pats turėdamas pareigą būti mandagaus ir pavyzdingo elgesio etalonas kitiems proceso dalyviams, nebuvo pakankamai kantrus, mandagus, oficialus ir korektiškas proceso dalyvių atžvilgiu, vesdamas teismo posėdį nesilaikė pagarbos žmogui, teisingumo ir nešališkumo, pavyzdingumo principų reikalavimų. Dar viena drausmės byla buvo iškelta už tai, kad teisėja, pati išmanydama teisės aktų reikalavimus ir kitų asmenų bylose atlikdama savo konstitucinę priedermę vykdyti teisingumą, beveik šešerius metus buvo išitraukusi į teisminius procesus, pati nevykdė dėl jos priimto ir jai privalomo teismo sprendimo ir tokiu elgesiu ne tik pažeidė Teisėjų etikos kodekso reikalavimus, bet ir formavo atitinkamą visuomenės nuomonę apie teisingumo vykdymą. Taip pat viena drausmės byla teisėjui buvo iškelta už tai, kad teisėjas, nagrinėdamas baudžiamąsias bylas, nesilaikė Baudžiamojo proceso kodekse įtvirtintų reikalavimų, nustatančių nuosprendžio surašymo ir paskelbimo terminus.

Teisėjų garbės teismas ataskaitiniu laikotarpiu išnagrinėjęs drausmės bylas priėmė tokius sprendimus:

- 1 drausmės byloje apsiribota svarstymu;

- 1 drausmės byloje dėl dalies pažeidimų skirta drausminė nuobauda – griežtas papeikimas, kitoje dalyje drausmės byla nutarta nutraukti;
- 1 drausmės byloje pasiūlyta Lietuvos Respublikos Prezidentui atleisti teisėją iš pareigų.

TGT, išnagrinėjęs teisėjų drausmės bylas ir sprenddamas dėl teisėjų drausminės atsakomybės poveikio priemonių parinkimo, atsižvelgė į padarytų nusižengimų sunkumą, jų padarymo aplinkybes, teisėjus charakterizuojančius duomenis, pačių teisėjų požiūrį į padarytus pažeidimus, vertino visas aplinkybes, reikšmingas teisėjų drausminės atsakomybės poveikio priemonėms parinkti. Vienoje drausmės byloje buvo nutarta apsiriboti drausmės bylos svarstymu – TGT atsižvelgė į tai, kad teisėjas visiškai pripažino savo kaltę, suprato savo neetiško elgesio neigiamą poveikį teismo autoritetui, dėl padaryto pažeidimo nuoširdžiai gailėjosi, anksčiau drausmine tvarka nebuvo baustas, todėl buvo padaryta išvada, kad teisėjų drausminės atsakomybės tikslai šioje drausmės byloje jau pasiekti. Kitoje drausmės byloje buvo nuspręsta teisėjai skirti griežtą papeikimą, o kitoje dalyje byla nutraukti. Griežtas papeikimas teisėjai buvo skirtas atsižvelgus į tai, kad pati teisėja savo veiksmus vertino nepakankamai savikritiškai, nenorėjo pripažinti padarytų klaidų, be to, praeityje jai jau buvo skirtas griežtas papeikimas, tačiau ji išvadų nepadarė, jos elgesys nepasikeitė. Kitą dalį minėtos drausmės bylos TGT nusprendė nutraukti, nenustatęs teisėjos drausminės atsakomybės pagrindo egzistavimo. Dar vienoje drausmės byloje, įvertinus teisėjos padarytų nusižengimų sunkumą, jų sistemiškumą, atsižvelgus į tai, kad pati teisėja savo kaltės dėl padarytų pažeidimų neįžvelgė ir nesigailėjo, buvo linkusi kaltinti kitus neįvardijamus asmenis, prastai veikiančią LITEKO sistemą ar blogai organizuotą teismo personalo darbą, taip pat atsižvelgus į dėl nustatytų pažeidimų atsiradusius neigiamus padarinius teisėjų ir teismų autoritetui, buvo nutarta pasiūlyti Lietuvos Respublikos Prezidentui teisėją atleisti iš pareigų.

Teisėjų garbės teismo priimti sprendimai laikotarpiu nuo 2017 m. kovo 27 d. iki 2018 m. kovo 21 d.

Teismas, teisėjo vardas, pavardė	Teisėjų garbės teismo sprendimo data ir numeris	Sprendimas
Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėja Sonata Bieliauskienė	2017 m. liepos 3 d. Nr. 21P-2	Pasiūlyta Lietuvos Respublikos Prezidentui atleisti teisėją iš pareigų
Kretingos rajono apylinkės teismo teisėjas Valdas Alška	2017 m. liepos 3 d. Nr. 21P-3	Apsiribota drausmės bylos svarstymu
Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėja Rasa Augustė	2017 m. liepos 3 d. Nr. 21P-4	Pakirtas griežtas papeikimas

Ataskaitiniu laikotarpiu vienas TGT priimtas sprendimas buvo apskūstas Lietuvos Aukščiausiam Teismui (toliau – LAT). LAT, išnagrinėjęs skundą dėl TGT priimto sprendimo, skundo netenkino ir sprendimą paliko nepakeistą.

Siekdama veikos viešumo, kaip ir kasmet, TGT visus įsigaliojusius sprendimus viešai skelbė interneto svetainėje www.teismai.lt, kurioje taip pat papildomai viešinta informacija apie TGT priimtus sprendimus po jų paskelbimo.

Paminėtina ir tai, kad Teisėjų garbės teismas tiesiogiai gauna asmenų skundų, taip pat ir dėl teisėjų veiksmų. Per ataskaitinį laikotarpį buvo gauta 20 asmenų skundų.